BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In Romînia 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.468/939

Nr. 290 Luni 21 Octombrie 1940
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

CONCEPȚIE GREȘITĂ

Precizarea, pe care conducătorul statului, generalul Antonescu, a făcut-o în legătură cu asigurările sociale, că 4 cincimi din bugetul respectiv se cheltuesc pentru conducerea centrală a acestei instituții, este, din nenorocire, practica obicinuită a mai tuturor compartimentelor de stat.

La asigurările sociale faptul e mai grav, din pricină că veniturile provin din cotizațiile meșteșugarilor și patronilor. Ar trebui deci, ca banii să meargă, așa cum e firesc, în mare parte la asigurați și numai o mică parte să fie întrebuințată pentru plata personalului administrativ.

Ori realitatea este că personalul absoarbe cea mai mare parte din fondurile destinate celor ce cotizează, pentru că din an în an s'a înrăutățit greșita concepție de a se spori mereu capitolul bugetar funcționăresc în dauna capitolului „materialelor".

Am citat, mai demult, anomalia constatată la primăria unui sector din Capitală, care hotărîse distribuirea unei sume pentru ajutorarea șomeurilor și care a cheltuit cu diurnele acordate comisiei pentru împărțirea ajutoarelor, o sumă mai mare decât aceea dată șomeurilor!

In general, aceeaș concepție greșită a domni. pretutindeni: la ministerul sănătății, al comunicațiilor, etc., pretutindeni, în toate ramurile, venea în primul rând administrația centrală, apoi personalul exterior și la distanță mare capitolul bugetar privitor la materiale, adică partea referitoare la realizări practice, efective, absolut necesare bunului mers al orânduirilor respective.

Progres, propășire, înoire, modernizare, totul era amânat dela un an la altul; cel mult dacă se ordona vigilența necesară spre a se păstra patrimoniul moștenit dela predecesori.

Am publicat acum vreo câteva luni cifre extrase din bugetele primăriilor orașelor mari din țară, unde domnește aceeaș disproporție între capitolul personalului și cel al lucrărilor.

Nu trebue făcută nicio confuzie: dezechilibrul nu era datorit faptului că funcționarii aveau salarii mari. Știm cu toții cum sunt plătiți acești năpăstuiți ai soartei. Numărul lor creștea însă mereu și, pe deasupra tuturor acestor cheltueli, venea luxul diriguitorilor, lux pe care palatul făcut din cotizațiile meseriașilor nevoiași constitue cea mai elocventă pildă de felul cum s'a conceput la noi asigurarea socială.

O însănătoșire reală, o îndreptare a stării de lucruri existente, nu se poate face decât mergând cu hotărîre pe calea unei economii drastice la capitolul rezervat cheltuelilor inutile, ale departamentelor și ale centralelor diferitelor instituțiuni publice.

Dacă vom continua cu sistemul ca administrația centrală să-și aroge partea cea mai mare a bugetului, nu vom reuși să facem nicio operă de durată, nicio ameliorare simțitoare.

IMNUL REGAL NU SE VA MAI CÂNTA
DUPĂ TERMINAREA SPECTACOLELOR

D. prof. Traian Brăileanu, ministrul educației naționale, cultelor și artelor, a dat Vineri următoarea decizie:

„Toate dispozițiunile anterioare, privitoare la obligativitatea intonării Imnului Regal la terminarea spectacolelor, se anulează.

Măsura suprimării acestei obligații este determinată de constatarea că împrejurările, în care se cânta Imnul Regal, scădeau prestigiul acestei manifestațiuni de dragoste și respect față de Majestatea Sa Regele.

Graba publicului de a părăsi sala de spectacol după sfârșitul reprezentației și defectuozitatea aparatelor de sincronizare contribuiau la banalizarea și micșorarea efectului unui act atât de solemn".

CÂND INIȚIATIVA PARTICULARĂ NU MAI FUNCȚIONEAZĂ

Doctrina dreptului de proprietate a evoluat fulgerător, în ultimele decenii, cu tendința de a-și fixa fundamentele pe o concepție mai puțin individualistă și tot mai accentuat socială. Proprietatea nu mai este privită de mult ca o prerogativă sacrosanctă, pentrucă exercitarea ei este subordonată unor anumite condițiuni și mai ales unor scopuri și interese generale, superioare, care de multe ori depășesse, ba chiar contrazic sfera scopurilor și intereselor individualiste. Această concepție progresistă n'a întârziat să răzbată până și în elaborările legislative ale statelor moderne. E știut doar că la baza reformei noastre agrare, constând din cele două operațiuni conexe: exproprierea și împroprietărirea, a prezidat principiul dreptului de proprietate conceput ca o funcție socială și ca o necesitate de stat dictată de imperative naționale.

Conjunctura stărilor de război, prin care toată lumea trece astăzi, nu face decât să intensifice climatul prielnic amplificării acestei concepții în cele mai diverse direcțiuni, amplificare comandată de rațiuni supreme care nu se mai discută, ci numai se acceptă și se execută.

Astfel de rațiuni stau, firește, și la temelia decretului-lege publicat eri, privitor la exploatarea și punerea în valoare a unor bunuri lăsate în nelucrare.

Prin art. I al decretului se rezumă întreaga economie a nouei legiuiri:

Statul român va putea lua în folsință și exploatare orice bun

(Continuare în pag. 2-a)

EVENIMENTE INTERNAȚIONALE

Consecințele celor două evenimente petrecute recent—încheerea pactului tripartit italo-germano-japonez și întrevederea dela Brennero între cancelarul Hitler și Ducele Mussolini — încep să se iveaască.

Era evident că încheerea pactului tripartit va determina o recrudescență a vigilenței Statelor Unite și o precizare și mai categorică decât cea de până acum a politicii și atitudinii lor. Aportul Japoniei la politica Axei nu putea fi altul decât o eventuală contribuție pe plan militar în cazul unui sprijin al Statelor Unite dat fățiș și efectiv Marei Britanii. Era deci de așteptat ca să se accentueze progresiv tensiunea între Japonia și Statele Unite și dela simple polemici de ziare ea să intre în domeniul faptelor și, firește, concomitent, să se accentueze și tensiunea anglo-japoneză.

Redeschiderea drumului prin Birmania și, după cum se afirmă, și redeschiderea drumului prin Hongkong, constitue desigur un grav neajuns pentru operațiile militare japoneze contra Chinei. Alimentarea acesteia cu material de război prin aceste două drumuri va mări potențialul de rezistență al armatelor chineze, ceeace nu poate conveni Japoniei care considera războiul ei cu China intrat în faza lui finală. De aci tensiunea crescândă, tensiune care poate fi izvorul unor evenimente din cele mai serioase. De altfel, tonul presei japoneze arată gradul de tensiune provocată de deschiderea celor două drumuri. Ziarele japoneze anunță că guvernul va fi nevoit să ia măsuri severe „pentru a preîntâmpina reluarea transporturilor", atât prin Birmania cât și prin Hongkong. In ce privește această din urmă cale, presa japoneză arată că acordul privitor la închiderea căii maritime prin Hongkong nu a fost limitat în timp — așa cum era cel prin Birmania — și că, de altfel, consulul general al Japoniei la Hongkong a și protestat pe lângă guvernatorul general britanic. Este evident că sprijinirea Chinei constitue un prim răspuns al Statelor Unite și al Angliei dat pactului tripartit sau mai precis, participării efective a Japoniei la politica Axei. Viitorul apropiat va arăta care vor fi, pe de oparte, consecințele directe ale acestui sprijin în ce privește mersul ulterior al războiului chino-japonez și, pe de altă parte, cum va evolua tensiunea dintre Japonia și Anglia și Statele Unite. Câteva săptămâni mai sunt până la alegerea prezidențială din Statele Unite. Odată președintele ales, va urma incontestabil, într'un sens sau altul, o precizare efectivă a politicii americane.

*

In ce privește întrevederea dela Brennero, consecințele ei încep deasemenea să apară. Politica Axei în Balcani pare a fi format unul din obiectele discuțiunilor care au avut loc. Puterile Axei urmărind menținerea păcii în această regiune europeană, ea pare a fi hotărîtă a lua măsurile necesare pentru a preîntâmpina orice eventualitate. Desigur, nimeni nu poate prevedea cum ar putea evolua evenimentele și așa se și explică, pe de o parte, atmosfera mai grea care a putut fi constatată în ultimul timp în diferitele țări din această regiune și, pe de altă parte, diferitele măsuri ce au fost luate ca prevederi de securitate.

*

Un alt eveniment, care poate avea un important înțeles politic în legătură cu politica Axei, este numirea d-lui Serano Suner ca ministru de externe al Spaniei. Nu trebue să se uite că d. Serano Suner a fost în ultimul timp la Berlin și la Roma, unde a avut repetate întrevederi cu conducătorii celor două state și cu miniștrii lor de externe.

(Continuare în pag. 2-a)

IN PLINĂ ACȚIUNE

Tun german, cu tragere lungă, bombardează de pe coasta franceză, portul englez Dover

S'a ridicat domiciliul obligatoriu d-lui Ed. Mirto

COMUNICAT

Ministerul afacerilor interne face cunoscut că s'a ridicat domiciliul obligatoriu d-lui Eduard Mirto.

Navigația fluvială bulgară reia circulația pe Dunăre

Sofia, 18 (Telegraph-Orient). — Navigația fluvială bulgară va relua la 21 Octombrie circulația pe Dunăre pe parcursul Rusciuc-Turtucaia-Silistra și înapoi.

UNUL CARE DECLARĂ CĂ VREA SĂ OMOARE PE D. ROOSEVELT

Washington, 18 (Rador). — Un oarecare Eduard Blount, fiul unui bogătaș din Washington, a fost arestat pentru motivul că declarase în public că ar avea intenția să omoare pe președintele Roosevelt.

„Washington Times Herald" scrie că Blount ar fi mărturisit că ar fi avut această intenție de Joi.

Toți gardienii Casei Albe sunt înarmați cu revolvere.

*

Washington, 18 (Rador). — Vineri seara, d. Eduard Blount a fost pus în libertate provizorie contra unei cauțiuni de cinci mii de dolari, — anunță corespondentul agenției „Stefani".

O nouă victorie japoneză

Shanghai, 18 (Rador). — Corespondentul agenției Stefani transmite:

Forțele japoneze au dobândit în ultimele zile o zdrobitoare victorie împotriva a peste 200.000 de chinezi, la frontiera dintre provinciile Anhwei și Cekiang.

Succesul pare datorit mai ales aliantei tripartite, care a întărit moralul soldaților.

MOBILIZĂRILE PENTRU LUCRU PE ANUL 1941—1942

LUCRĂRILE SE INTOCMESC NUMAI DE MINISTERUL ECONOMIEI NAȚIONALE ȘI SUBSECRETARIATUL INZESTRĂRII ARMATEI ȘI AERULUI ȘI MARINEI

COMUNICATUL MARELUI STAT MAJOR

Marele Stat Major aduce la cunoștință următoarele:

1. Lucrările în vederea acordării mobilizărilor pentru lucru pe anul 1941/1942 se întocmesc în prezent, de către ministerul economiei naționale și subsecretariatul înzestrării armatei și aerului și marinei, cari în scurt timp urmează a le trimite Marelui Stat Major, pentru verificare și aprobare.

Toate întreprinderile, cari au în prezent personal mobilizat pentru lucru, se vor adresa numai acestor ministere urmând ca cererile să fie soluționate în conformitate cu normele date în acest scop de către Marele Stat Major.

2. La timp, cei interesați, vor primi înștiințări prin comandamentele teritoriale, asupra soluționării de către M. St. M. a mobilizărilor pentru lucru, propuse de către ministere.

3. In consecință nu se va mai adresa nici o cerere direct Marelui Stat Major, urmând numai calea arătată mai sus (prin ministere și comandamente teritoriale).

Berlinul și situația politică din Estul spațiului mediteranean

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 18. — Atențiunea generală se îndreaptă asupra situației politice din Estul spațiului mediteranean.

Se știe că d. Eden, ministrul britanic, a sosit la Cairo și se crede că d-sa va lua parte la o conferință la Istanbul, unde — după știri din străinătate — ar urma să asiste și șefii misiunilor militare britanice din diferite state din Orientul apropiat. Oare Axa va privi această activitate vie britanică fără să ia contra-măsuri? Această problemă este viu discutată la Berlin. Se subliniază că Germania urmărește de aproape activitatea Angliei și nu se va lăsa surprinsă de nimic.

Cercurile oficiale germane dau asigurări că Axa nu nutrește intenții dușmănoase față de Grecia și Turcia. Totul va depinde însă de atitudinea pe care o vor avea zilele acestea Grecia și Turcia, singurii beneficiari de azi ai garanțiilor Angliei.

„Berliner Boersenzeitung" publică un articol în care analizează situația Angliei și dă un avertisment Egiptului. Ziarul constată că situația Angliei e atât de gravă, încât d. Churchill nu mai îndrăsnește să vorbească de scopurile de război ale Angliei. Anglia luptă azi atât în domeniul militar cât și în cel politic spre a scăpa doar cu viața.

Italia și numirea d-lui Serrano Suner ca ministru de externe al Spaniei

Prin telefon dela corespondentul nostru din Roma

Roma, 18.—Numirea d-lui Serrano Suner ca ministru de externe al Spaniei a stârnit, atât la Roma cât și la Berlin, o vie satisfacție și o deplină înțelegere. Această numire, venită la atât de puțin timp după călătoria pe care omul politic spaniol a făcut-o la Roma și Berlin, înseamnă — după părerea acestor cercuri politice — o clară afirmare a principiului de absolută prietenie și colaborare pentru Axă și un nou pact în vederea expulzării definitive a intrigilor britanice din Europa. Agenția „Romana Informatione", care în comunicatul său nr. 3 comentează numirea d-lui Suner ca ministru de interne al Spaniei, spune că Spania se îndrumează pe calea care cere „toată puterea pentru falangism".

*

„Giornale d'Italia", în articolul său de fond de azi, amintește că un cunoscut amiral britanic a spus în ajunul războiului că intrarea Italiei în conflict ar însemna pentru Anglia o plictiseală. Articolul relevă că acțiunile recente și victorioase ale marinei italiene înseamnă cu totul altceva decât plictiseală și

(Continuare în pag. 2-a)

1919—1940
O pagină din istoria relațiunilor româno-maghiare

de R. SEIȘANU

In unicul ziar românesc ce apare la Cluj, în teritoriul de curând cedat Ungariei, sub titlul „Tribuna Ardealului", se fac câteva constatări... Intre altele se constată, că acolo domnește o „teamă și amărăciune de nedescris", căci „oameni nevinovați sunt făcuți răspunzători pentru schimbările istorice; iar alții de fapte pe care ei nu le-au săvârșit și suferințele bieților nevinovați se țin lanț..."

Mai departe se spune, că ar fi firesc ca asemenea chestiuni, cu puțină bunăvoință, să fie rezolvate spre a se pune capăt „unei stări de lucruri, care amenință să distrugă existența multor mii de oameni nevinovați".

Față de aceste constatări de fapt, nu este fără interes, de ordin cel puțin istoric, să reamintim împrejurările în care armata română, acum 21 de ani, a ocupat Ungaria, nu după un arbitraj, ci în cursul unui război provocat și impus României, atunci când pacea în Europa nu fusese încă restabilită.

Cum a înțeles România să-și îndeplinească misiunea sa, odată Ungaria ocupată de trupele sale victorioase?

A doua zi după ocuparea Budapestei, în proclamația dată în ziua de 5 August 1919, generalul Mărdărescu, comandantul trupelor române victorioase din Transilvania, a adus la cunoștința populației maghiare următoarele:

„1. *Armata română nu face război locuitorilor, ci armatelor, care au atacat-o;*

2. *Soldații români garantează liniștea, avutul și viața cetățenilor*".

Și așa a fost. România, nu numai că n'a înțeles să abuzeze de victoria ce o câștigase, de prăbușirea statului ungar și de distrugerea forțelor lui armate, dar a îndeplinit o misiune civilizatoare și umană, căci armata sa a pus capăt unui regim anarhic, a restabilit ordinea, a asigurat viața și avutul locuitorilor, a ajutat populația amenințată cu foametea și a organizat o vastă operă de asistență socială și sanitară în tot cuprinsul teritoriului ocupat. România ar fi putut atunci să înfigă adânc sabia justițiară în trupul culcat la pământ al Ungariei și soldații săi ar fi putut răzbuna pe martirii românilor din Transilvania și Banat; pe Doja, ars de viu pe un tron înroșit; pe Horia și Cloșca, trași pe roată în piața Alba Iuliei; pe Avram Iancu, chinuit, batjocorit și înebunit de călăii săi și pe toți cei schingiuiți, masacrați, spânzurați, decapitați, trași în țeapă, sau aruncați de vii pe ruguri, — căzuți jertfă pentru iubirea lor de neam și pentru credința lor nestrămutată în izbânda dreptății românești.

Ocupația română a fost caracterizată prin trei comandamente: ordine, civilizație, umanitate. Ea n'a fost pătată de excese, de abuzuri de putere, de acte izvorîte din ura de rasă, sau din răzbunare pentru nedreptățile și suferințele suferite de români din Transilvania din partea foștilor lor asupritori, vreme de câteva veacuri. Ceva mai mult: ea a contribuit la renașterea Ungariei, la restabilirea încrederii poporului maghiar în forțele sale creatoare.

Presa maghiară din acea epocă a recunoscut efectele binefăcătoare ale intervenției armate a României.

Ziarul „A Tarsaság" (N. 5) din Octombrie 1919 scria:

„*Românii au făcut ordine; au împărțit gratuit pâine, așa că popularitatea lor a crescut din zi în zi...*

Ocupația română n'a împiedecat viața Budapestei, — dimpotriva, a apărat interesele populației ei; a ajutat comerțul și a asigurat și garantat siguranța publică.

Dorim ca vecinii noștri, cari au servit interesele Europei prin nimicirea bolșevismului, să rămână cu noi în bună înțelegere și să se aranjeze bine chestiunile teritoriale ce sunt în discuție".

Cu prilejul părăsirei teritoriului ungar, comandantul diviziei a 20-a, generalul Ion Anastasiu, într'o proclamație adresată poporului maghiar, publicată în ziarul „Egyeteres" din 6 Martie 1920, spunea:

„*Proprietatea am respectat-o; am reparat și îndreptat stricăciunile, așa că pe unde am trecut am primit de la națiunea maghiară numai flori și cuvinte de mulțumire. Și nu am fost singurul care m'am purtat așa, alții*

(Continuare în pag. 2-a)

IN CORPUL ZIARULUI:

NOUILE EMISIUNI DE TIMBRE POȘTALE CU EFIGIA M. S. REGELUI MIHAI.

REPARTIZAREA MAGISTRAȚILOR ȘI PORTAREILOR DELA INSTANȚELE JUDECATOREȘTI DIN NORDUL TRANSILVANIEI

NUMIRI IN PERSONALUL DE CONTROL AL INVAȚAMANTULUI PRIMAR.

INFIINȚAREA UNOR JUDECATORII DE MUNCA.

REPATRIEREA GERMANILOR DIN BASARABIA

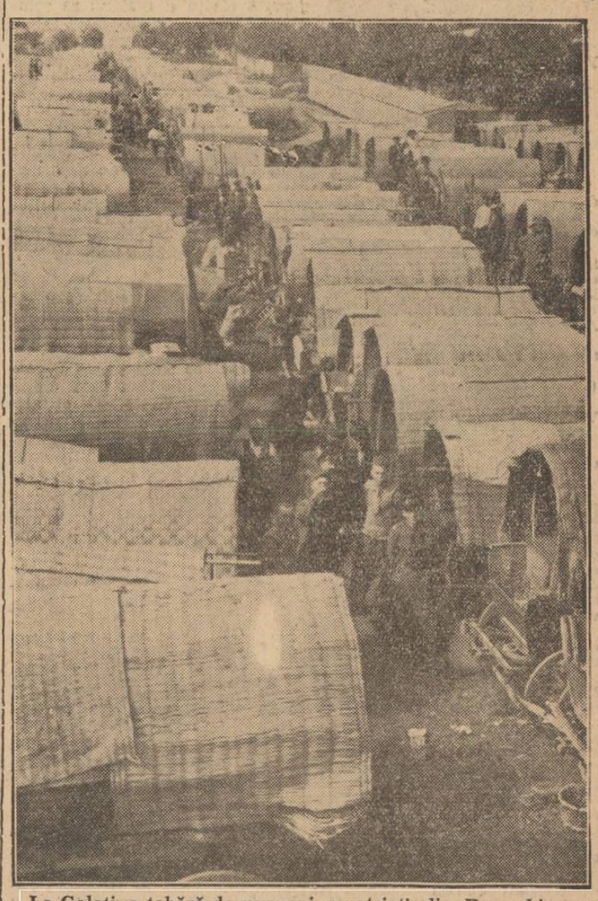

La Galați, o tabără de germani repatriați din Basarabia așteptând îmbarcarea pentru a se înapoia în patrie

DUPĂ BOMBARDAMENT

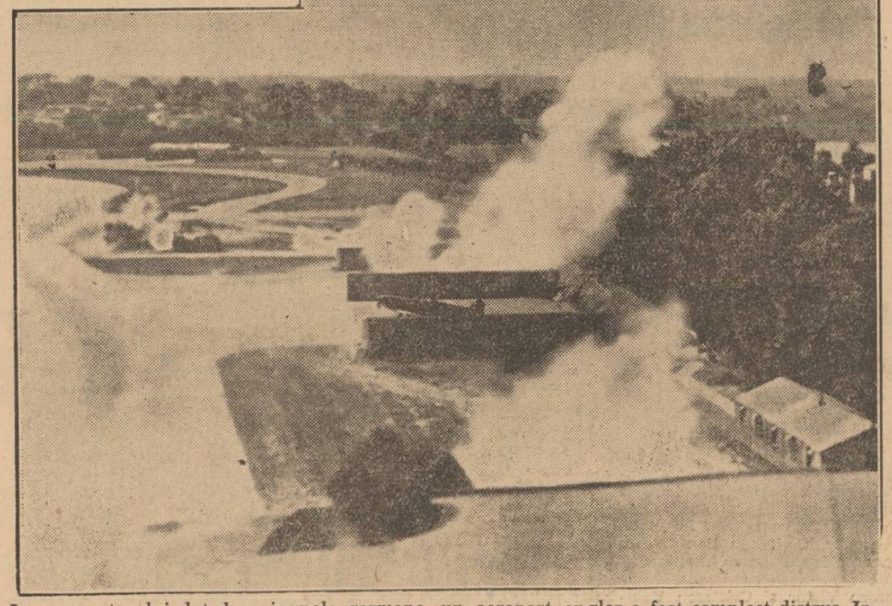

In urma atacului dat de avioanele germane, un aeroport englez a fost complect distrus. In clișeul nostru se văd incendiile provocate de bombele lansate